

Μαρτυρία Γιώργου Μάτση

ΟΝΟΜΑ:	Γιώργος Μάτσης
ΗΜΕΡΟΜ. ΓΕΝΝΗΣΗΣ:	9 Ιουλίου 1931
ΗΜΕΡΟΜ. ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΤΗΝ ΕΟΚΑ:	Μέσα Απριλίου 1955
ΨΕΥΔΩΝΥΜΟ:	Ζήνων
ΠΕΡΙΟΧΗ/ΕΣ ΔΡΑΣΗΣ:	Αμμόκωστος, Βαρώσι, Πιτσιλιά, μαζί με τον Αυξεντίου
ΚΑΤΑΖΗΤΟΥΜΕΝΟΣ:	Ναι• αλλά όχι επικηρυγμένος

Ο Γιωρκάτζης ανέκρινε... τους ανακριτές του!

Ο Γιώργος Μάτσης ήταν φίλος του Γιωρκάτζη από τα παιδικά τους χρόνια. Υπήρξαν συναγωνιστές, έζησε το φοβερό επιτελικό μυαλό του Πολύκαρπου, τα βασανιστήρια που υπέστη, πήρε μαζί του μέρος σε αποδράσεις, είδε τον εκπληκτικό τρόπο με τον οποίο ο Γιωρκάτζης ανέκρινε τους... ανακριτές του, πώς στρατολογούσε Άγγλους και Τούρκους δεσμοφύλακες στις φυλακές, για να του παραδίδουν την αλληλογραφία του Διγενή, και ήταν ο άνθρωπος που ο Γιωρκάτζης έσπευσε να συμβουλευτεί για το αν θα αποδεχόταν το Υπουργείο που του πρόσφερε, μετά το τέλος του αγώνα, ο Μακάριος.

Ερώτηση: *Κύριε Μάτση, πώς γνώρισες τον Γιωρκάτζη;*

Με τον Πόλυ ήμαστε συμμαθητές στο Δημοτικό Σχολείο Παλαιχωρίου. Ο Γιωρκάτζης ήταν ο πιο ήσυχος μαθητής στην τάξη. Ποτέ δεν ύψωνε τη φωνή του και ποτέ δεν αναμειγνυόταν στους μαθητικούς καυγάδες και στις συζητήσεις. Παρακολουθούσε πάντα και επενέβαινε μόνο στο τέλος, για να «δικάσει». Μετά το Δημοτικό χωρίσαμε. Ο Πολύκαρπος πήγε στη Σχολή Σαμουήλ κι εγώ έφυγα για την Αμμόχωστο. Συναντιόμαστε όμως τα καλοκαίρια, όταν όλη η παρέα συγκεντρωνόταν στο Παλαιχώρι για τις διακοπές της.

Ερώτηση: *Σου εκμυστηρεύτηκε ποτέ ο Γιωρκάτζης τη συμμετοχή του στον αγώνα;*

Δεν ήμουν μνημένος στην Οργάνωση, αν και κάτι «μυρίστηκα», λόγω της ανάμειξης του Κυριάκου Μάτση. Εκ των υστέρων έμαθα για την ανάμειξη του Πολύκαρπου.

Ερώτηση: *Πώς το πληροφορήθηκες;*

Από κάποιες κουβέντες που μου έκαμνε ο Γιωρκάτζης. Ανεφερόταν συχνά στην «απελευθέρωση της Κύπρου», στον «αγγλικό ζυγό», αλλά ο ίδιος ουδέποτε μου είπε συγκεκριμένα πράγματα. Ήταν πολύ προσεκτικός στις κουβέντες του, γιατί εργαζόταν

στο Εμπορικό Επιμελητήριο, το οποίο βρισκόταν υπό την αγγλική επιρροή. Δεν μιλούσε καθαρά, αν και πολλές φορές χαρακτήριζε τους Εγγλέζους «αδίστακτους εκμεταλλευτές που απομυζούσαν την οικονομία της Κύπρου». Και πρόσθετε ότι «μόνο αν ενδιαφερόταν η Ελλάδα, η Κύπρος είχε ελπίδες να απελευθερωθεί». Ο Γιωρκάτζης ήταν λάτρης της Ελλάδας.

Ερώτηση: Πώς έτυχε να σμίξετε ως αγωνιστές;

Δρούσα στην Αμμόχωστο και γνώριζα για τη συμμετοχή του Γιωρκάτζη στον αγώνα. Συναντηθήκαμε στο κρησφύγετο της Παπούτσας, για πρώτη φορά, τον Γενάρη του 1956, κάτω από αυτές τις συνθήκες. Να σημειώσω ότι οι ομάδες της Αμμοχώστου συνεργάζονταν με τις ομάδες της Λευκωσίας, τις οποίες τροφοδοτούσαμε με όπλα και εκρηκτικές ύλες. Ο Γιωρκάτζης ήταν από τους υπεύθυνους των ομάδων που παραλάμβαναν τα όπλα και τα πυρομαχικά. Τον Δεκέμβρη του 1955, ήρθε στην Αμμόχωστο ο Κυριάκος Μάτσης και μου είπε ότι έπρεπε να φύγω από την περιοχή, γιατί οι Εγγλέζοι με αναζητούσαν και κινδύνευα να συλληφθώ. Με παρέα τον Κυριάκο Μάτση, τον Πέτρο Στυλιανού, τον οποίο παραλάβαμε από τον Άγιο Δομέτιο, και τον Μιχάλη Πλατάνη κατευθυνθήκαμε προς τα Λαγουδερά, όπου δρούσε ο Αυξεντίου με τις ομάδες του. Έμεινα εκεί για λίγο και στη συνέχεια μετακινήθηκα στο Παλαιχώρι και από εκεί στην Παπούτσα. Εκεί, στο ψηλότερο βουνό της Παπούτσας, κατασκευάσαμε δύο κρησφύγετα και στρατοπεδεύσαμε εκεί. Μέσα στον Γενάρη του '56 ήρθε και ο Πολύκαρπος, που έφυγε από τη Λευκωσία ύστερα από πληροφορίες ότι κινδύνευε να συλληφθεί. Η δράση του Γιωρκάτζη ήταν γνωστή στον Αυξεντίου, που τον εκτιμούσε ιδιαίτερα. Ο Πολύκαρπος στρώθηκε αμέσως στη δουλειά. Αποστολή του ήταν να οργανώσει την περιοχή Πιτσιλιάς. Διέσχισε περπατητός όλη την περιοχή, από το Παλαιχώρι μέχρι την Κυπερούντα, όλα εκείνα τα χωριά, για να τα οργανώσει στην ΕΟΚΑ. Ενώ εμείς τεμπελιάζαμε και λίγο, ο Γιωρκάτζης δούλευε συνεχώς. Έφευγε και γύριζε ύστερα από καμιά εικοσαριά μέρες. Έφερνε πάντα τις πληροφορίες στον Αυξεντίου, ποιους είδε, πώς τους οργάνωσε. Με εντυπωσίαζε η ηγετική συμπεριφορά του Γιωρκάτζη, γιατί δεν τον ήξερα για τόσο δραστήριο. Ο Πολύκαρπος κατάφερε να οργανώσει όλη την περιοχή Πιτσιλιάς, η οποία ήταν διαλυμένη λόγω προδοσιών, αλλά και λόγω των τοπικών και προσωπικών διαφορών που επικρατούσαν στα χωριά της. Με εντυπωσιακή μαεστρία, μ' εκείνο τον μελίχιο και αφοπλιστικό τρόπο του, κατάφερε να τους ενώσει όλους. Τους όρκιζε, τους οργάνωνε σε ομάδες και δημιουργούσε ανθρώπους ικανούς για όλα.

Ερώτηση: Σε ποια επιχείρηση συμμετέσχες με τον Γιωρκάτζη;

Η πρώτη επιχείρησή μας ήταν μια ενέδρα που οργάνωσε ο Αυξεντίου μεταξύ Κυπερούντας και Χανδριών. Πήρε μέρος μια ομάδα αγωνιστών από δεκαεφτά άτομα. Στόχος ήταν να πλήξουμε φάλαγγα αυτοκινήτων Εγγλέζων οι οποίοι περιπολούσαν στην περιοχή και έκαναν έρευνες στα χωριά. Επιλέξαμε ένα χώρο κοντά σε μια απόκρημνη στροφή. Ο Πόλυς ήταν οπλισμένος με αυτόματο. Η επιχείρηση ήταν παράτολμη, αλλά στο τέλος πέτυχε. Δυστυχώς, κατά την αποχώρησή μας, χάσαμε τον Χρίστο Τσιάρτα, που πυροβολήθηκε στην καρδιά από Άγγλο που ήταν κρυμμένος στην «ποταμοσιά». Κανένας μας δεν αντελήφθη τι έγινε, αλλά κατά την επιστροφή μας και όταν αντιληφθήκαμε την απουσία του Τσιάρτα ανέλαβε ο Γιωρκάτζης και ο αδελφός του Τσιάρτα, ο Ανδρέας, να τον αναζητήσουν. Επέστρεψαν πίσω, αλλά δεν τον εντόπισαν και πήραμε το δρόμο της επιστροφής στην Παπούτσα. Καθ' οδόν βρεθήκαμε στον Αϊ-Γιάννη και εκεί ο Πόλυς, ο Αυξεντίου και ο Νίκος Σπανός άκουσαν από το ραδιόφωνο ότι σε ενέδρα κοντά στα Χανδριά σκοτώθηκε ένας «τρομοκράτης». Δεν μας ανακοίνωσαν το θλιβερό μαντάτο, αλλά όταν φτάσαμε στην Παπούτσα ο Αυξεντίου κάλεσε τον Τσιάρτα και του ανακοίνωσε το θάνατο του αδελφού του. Ήταν μια τραγική στιγμή. Μείναμε στο κρησφύγετο μέχρι τον Μάρτιο και φυσικά ο Γιωρκάτζης συνέχιζε στο ίδιο μοτίβο. Εξαφανιζόταν για βδομάδες και επέστρεφε πάντα καταπονημένος αλλά ικανοποιημένος. Εν τω μεταξύ ο Διγενής, εκτιμώντας τις απεριόριστες ικανότητες του Γιωρκάτζη, του ζήτησε να μετακινηθεί στη Λευκωσία, που παρουσίαζε προβλήματα. Τελικά επικράτησε ο Διγενής, ο οποίος πίστευε ότι ο Γιωρκάτζης μπορούσε να βάλει τάξη στον Τομέα της Λευκωσίας. Όπως και έβαλε. Όταν ανέλαβε ο Γιωρκάτζης, τους συμφιλίωσε όλους και αναδιοργάνωσε τον σπαραλισμένο Τομέα.

Ερώτηση: Πότε ξαναβρεθήκατε με τον Γιωρκάτζη;

Ξανασυναντηθήκαμε κάτω από τραγικές συνθήκες. Η δική μου ομάδα κατέληξε στο Μαχαιρά, αφού εν τω μεταξύ είχε αρχίσει η τρομερή καταδίωξη του Διγενή στο Τρόδος από τους Εγγλέζους. Ο Διγενής μάς διέταξε να κατευθυνθούμε στο Τρόδος για να τον βοηθήσουμε να διαφύγει, όπως και έγινε. Ακολούθησε νέα διαταγή του Διγενή, να διαχωριστεί η ομάδα σε μικρότερες, γιατί ήταν πολυμελής και υπήρχε κίνδυνος σύλληψής της. Ο Αυξεντίου χώρισε την ομάδα σε τέσσερις μικρότερες, από πέντε αντάρτες η κάθε μία. Η δική μου ομάδα κατέληξε στην περιοχή Παλαιχωρίου - Μαδαρής. Κάποια μέρα πήραμε την πληροφορία ότι οι Εγγλέζοι θα έκαμναν μεγάλες έρευνες στην περιοχή Κακοπετριάς, όπου δρούσε ο Μάρκος Δράκος. Διαβίβασα αμέσως την πληροφορία στον Αυξεντίου και στον Δράκο και ο τελευταίος αποφάσι-

σε να προωθηθεί στη δική μου περιοχή, που είχε να αντιμετωπίσει λιγότερους κινδύνους. Εν τω μεταξύ δύο δικοί μου άνθρωποι, τους οποίους έστειλα στα Χανδριά για να κατασκευάσουν κρησφύγετο, επιστημάνθηκαν από τους Άγγλους και συνελήφθησαν. Τους υπέβαλαν σε φοβερά βασανιστήρια και ο ένας μίλησε. Παράλληλα οι Άγγλοι κατάφεραν να εντοπίσουν τον Δράκο και σε μάχη τον σκότωσαν. Η μία τραγωδία ακολουθούσε την άλλη. Σε λίγες μέρες εντοπίστηκε και το δικό μας κρησφύγετο. Εδώ ν' ανοίξω μια παρένθεση. Στη δική μου ομάδα βρισκόταν και ο Καραδήμας, ο οποίος ήταν στην ομάδα του Ομόδου, αλλά λόγω της κακής διαγωγής του οι αγωνιστές εκεί δεν τον άντεξαν και τον έδιωξαν. Ο Διγενής τον έστειλε κοντά μου για να τον σωφρονίσω. Μετά τη σύλληψή μας, ύστερα από την προδοσία που προανέφερα, ο Καραδήμας οδήγησε τους Άγγλους στο Όμοδος, όπου βρισκόταν η ομάδα του Νίκου Σπανού και ο Γιωρκάτζης, ο οποίος είχε καταφύγει εκεί για μεγαλύτερη ασφάλεια, κυνηγημένος από τους Άγγλους. Η αλυσίδα των προδοσιών όμως είχε συνέχεια. Μετά τη σύλληψη των δύο ομάδων, είχαμε την προδοσία του Μαχαιρά και τον ηρωικό θάνατο του Αυξεντίου. Οι Άγγλοι μάς μετέφεραν στις Πλάτρες, όπου βρισκόταν το αρχηγείο της Intelligence Service. Τα βασανιστήρια που περάσαμε εκεί ήταν φοβερά. Εκεί ξανασυνάντησα τον Πολύκαρπο, κάτω από εφιαλτικές, όπως είπα και στην αρχή, συνθήκες. Μια μέρα μού φώναξε ο περιβόητος Άγγλος αρχιανακριτής Μέρλιν: «Έλα να δεις το φίλο σου», μου είπε ειρωνικά. Ο φίλος μου ήταν ο Γιωρκάτζης. Δεν θα ξεχάσω ποτέ την τραγική εικόνα που είδα. Ο Πολύκαρπος φάνταζε στα μάτια μου σαν τον Ιησού Χριστό. Ήταν ολόμαυρος, ματωμένος, ταλαιπωρημένος, πετσί και κόκαλο, δεμένος χειροπόδαρα με χειροπέδες σ' ένα κρεβάτι. «Έτσι θα πάθεις κι εσύ», μου είπε ο Μέρλιν. «Αφού ξέρει (ο Γιωρκάτζης) ότι διαλύσαμε την ΕΟΚΑ, γιατί δεν μας λέει πού είναι ο Διγενής, να γλυτώσει και από τα βασανιστήρια;»

Ο Μέρλιν έβαλε κάποιον Τούρκο ανακριτή και κακοποιούσε άγρια τον Πόλυ μπροστά στα μάτια μου.

Ερώτηση: Πώς αντιδρούσε ο Γιωρκάτζης;

Καμιά αντίδραση. Ήταν αμίλητος, σαν τον νεκρό. Κάποιες στιγμές κουνούσε λίγο το κεφάλι του, πότε δεξιά και πότε αριστερά, και κοιτούσε μ' εκείνο το απαθές ύφος του τους ανακριτές χωρίς να βγάζει τσιμουδιά. Ο Μέρλιν επέμενε να τον ρωτά για τον Διγενή και ο Γιωρκάτζης, σε κάποια στιγμή, γύρισε, τον κοίταξε και του είπε: «Αφού ξέρεις πού είναι ο Διγενής, γιατί με ρωτάς; Γιατί δεν πας να τον πιάσεις; Πες μου εσύ πού είναι ο Διγενής».

Ο Μέρλιν, πράγματι, του είπε πού βρισκόταν ο Διγενής. Και εκεί όντως βρισκόταν

ο αρχηγός της ΕΟΚΑ. Αλλά εν τω μεταξύ είχε διαφύγει και όταν οι Άγγλοι έφτασαν στο κρησφύγετό του δεν τον βρήκαν. Ο Γιωρκάτζης όμως ήξερε πού βρισκόταν ο Διγενής. Το εκπληκτικό σ' αυτό τον άνθρωπο είναι ότι με τον τρόπο του ανέκρινε... τους ανακριτές του. Όταν οι Άγγλοι ανέκριναν τον Γιωρκάτζη, αυτός μάθαινε πολλά πράγματα από αυτούς. Και το εκπληκτικότερο ήταν ότι γνώριζε τότε του έλεγαν την αλήθεια και τότε τον παραπλανούσαν.

Ερώτηση: Σε ποια βασανιστήρια υποβαλλόταν ο Γιωρκάτζης και οι αγωνιστές;

Ο τρόπος που βασάνιζε ο Μέρλιν ήταν επιστημονικός. Χτυπούσε πάντα με τρόπο που δεν άφηνε σημάδια. Μας γύμνωνε και μας περιέλουζε με παγωμένο νερό. Μας χτυπούσε, μας κλωτσούσε και στο τέλος, μ' ένα αεροπλανικό κόλπο, μας πετούσε κάτω σαν άδεια σακιά. Είχε θηριώδεις δυνάμεις. Στο τέλος των βασανιστηρίων, μας πρόσφερε τσάι ή τσιγάρο! Είχε συνεχώς τους προβολείς στραμμένους στο πρόσωπό μας, σε όλη τη διάρκεια της εξαντλητικής ανάκρισης. Υπήρχαν στιγμές που νομίζαμε πως θα λιποθυμήσουμε. Έχανε εντελώς τον αυτοέλεγχό σου. Μια άλλη μορφή βασανισμού ήταν να μας φορά έναν κουβά στο κεφάλι και να μας χτυπάει. Νόμιζες ότι θα τρελαινόσουν. Ακόμα, συνήθιζε να σβήνει τα τσιγάρα του στο σώμα μας. Και το χειρότερο ήταν η συνέχεια. Άφηνε να περάσουν μερικές ώρες πριν ξαναρχίσει τα βασανιστήρια, για να σκεφτείς ότι πάλι θα ξαναπάθεις τα ίδια. Στεκόταν, σ' έβλεπε μ' εκείνο το ειρωνικό του ύφος και σε ρωτούσε: «Να ξαναρχίσουμε ή θα μας τα πεις;»

Ερώτηση: Ποια ήταν η συνέχεια;

Καταδικάστηκα δέκα χρόνια φυλακή και ο Πόλυς δεκαπέντε. Μ' έστειλαν σε απομόνωση, σε κρατητήρια που βρίσκονταν δίπλα από τις φυλακές, στη συνέχεια με πήραν στην Ομορφίτα και μετά με μετέφεραν στις Κεντρικές Φυλακές. Εκεί ξανασιμίζαμε με τον Πόλυ, στο... ραφτάδικο των φυλακών. Μάθαμε να ράβουμε και γίναμε και καλοί μαστόροι στ' αλήθεια!... Άρχισε η ήσυχη ζωή και ο Πόλυς διηύθυνε όλη τη φυλακή!... Άρχισε αμέσως αλληλογραφία με τον Διγενή. Πώς; Έκαμνε φοβερά πράγματα ο Γιωρκάτζης, που δεν μπορούσε να συλλάβει ο νους του ανθρώπου. Έγινε φίλος με τους Άγγλους και τους Τούρκους δεσμοφύλακες. Μ' εκείνο το μειλίχιο ύφος του, αποκτούσε αμέσως την εμπιστοσύνη τους. Τον Άγγλο λοχία που ήταν υπεύθυνος των δεσμοφυλάκων τον χρησιμοποιούσε στην αλληλογραφία του με τον Διγενή και άλλα στελέχη της Οργάνωσης. «Τον δοκίμασα, Γιώργο, μη φοβάσαι», μου έλεγε. «Μα πώς τον δοκίμασες, ρε Πόλυ;» τον ρωτούσα. «Μπορεί σε κάποια στιγμή να σε ξεγελάσει».

Και ο Πολύκαρπος μου απαντούσε: «Ακόμα και να με γελάσει, με τον τρόπο που το κάμνω δεν θα γίνει κακό». Μ' αυτό τον τρόπο δούλευε και κανένας δεν μπορούσε να τον καταλάβει.

Να φανταστείτε ότι είχε κάμει «πράκτορά» του το Χασανούδι, έναν Τουρκοκύπριο δεσμοφύλακα, που του έφερνε την αλληλογραφία με τον Διγενή κι έβγαζε έξω τις δικές του επιστολές. Μέσω του Άγγλου δεσμοφύλακα, για τον οποίο σας μίλησα πιο πάνω, ο Γιωρκάτζης πήρε μια μέρα και επιστολή του Διγενή, ο οποίος του ζητούσε να αποδράσει. «Τι κάμνεις εκεί μέσα;» τον ρωτούσε. Ο Διγενής τού ζητούσε να αποδράσει, αφενός μεν γιατί χρειαζόταν τη βοήθειά του και αφετέρου για να διασύρει τους Άγγλους με τις αποδράσεις του Γιωρκάτζη.

Ερώτηση: Πόσες αποδράσεις επιχειρήσατε;

Τρεις. Η πρώτη απόπειρα σχεδιάστηκε να φύγει μόνος ο Γιωρκάτζης, από τον υπόνομο των φυλακών. Εμείς όμως ζητήσαμε να φύγουμε μαζί του. Δέχτηκε. Μαζί με τον Γιωρκάτζη θα δραπετεύαμε εγώ και ο Αντώνης Παπαδόπουλος. Ο Γιωρκάτζης κατάφερε να μάθει από τους δεσμοφύλακες πώς λειτουργούσε και πού έβγαζε ο υπόνομος. Κόψαμε τα σίδερα των κελιών με μικρά σιγαστάκια* και μπήκαμε στον υπόνομο, που ήταν τόσο στενός, που μόλις μας χωρούσε. Δεν υπήρχε καθόλου αέρας και υπήρχαν στιγμές που νόμιζα πως θα λιποθυμούσα. Έρποντας φτάσαμε στο τέλος του υπονόμου, αλλά εκεί αντιληφθήκαμε ότι είχαν ληφθεί μέτρα από τους Άγγλους. Άκουσα σκύλο να γαυγίζει και τους στρατιώτες που συνομιλούσαν. Εκ των υστέρων μάθαμε ότι κάποιος συγκρατούμενός μας κάτι ψιθύρισε στους Άγγλους, που πήραν μέτρα. Ήταν φανερό πως δεν μπορούσαμε να αποδράσουμε, γι' αυτό αποφασίσαμε να επιστρέψουμε. Κινούμενοι «πισινή», γιατί δεν μπορούσαμε ν' αλλάξουμε θέση, καταφέραμε να επιστρέψουμε στις φυλακές. Εκεί υπήρχε πανδαιμόνιο. Οι προβολείς φώτιζαν τα πάντα, ακούγαμε τους στρατιώτες να τρέχουν από δω κι από κει, να φωνάζουν και να ρίχνουν πυροβολισμούς στον αέρα. Κρυφτήκαμε σε μια γωνιά κάτω από τα κάγκελα και σιγά σιγά καταφέραμε να φτάσουμε στα κελιά μας. Πέσαμε στα κρεβάτια μας χωρίς να μας πάρει χαμπάρι κανένας. Ακολούθησαν ακόμα δύο απόπειρες, που δεν πέτυχαν, και στο τέλος ο Γιωρκάτζης «σοφίστηκε» την απόδραση με το κάρο που ερχόταν στις φυλακές και παραλάμβανε τα σκουπίδια και τα αποφάγια. Ο Γιωρκάτζης μού είπε να ζητήσω μετάθεση από το ραφάδικο των φυλακών στο μαγειρείο. Το πρώτο σενάριο ήταν να σκάψουμε τούνελ από το μαγειρείο, που να βγάζει εκτός των φυλακών, αλλά τελικά

* Μικρές λίμες.

εγκαταλείφθηκε γιατί θα έπαιρνε χρόνο. Η δεύτερη σκέψη ήταν να φύγουμε με το κάρο. Μιλήσαμε με τον άνθρωπο που το οδηγούσε κι αυτός αντέδρασε στην αρχή, αλλά στο τέλος δέχτηκε. Μπήκαμε στο κάρο εγώ, ο Αντώνης Παπαδόπουλος και ο Γιωρκάτζης, όμως και πάλι το σχέδιο ανατράπηκε. Ξέραμε ότι στην έξοδο των φυλακών υπήρχαν δύο Άγγλοι φρουροί που λόγγιζαν με σούβλες το κάρο κάθε φορά που έφευγε, ώστε να εντοπίσουν τυχόν δραπέτες. Ήταν βέβαιο ότι αν υπήρχαν τρεις στο κάρο θα ήταν εύκολο να εντοπιστούμε από τις «σούβλες». Έτσι αποφασίσαμε να φύγει μόνο ο Γιωρκάτζης, όπως και έγινε. Ο Πόλυς έπεσε στο κέντρο του κάρου, του βάλαμε από πάνω του κόκαλα της αγελάδας που ψήσαμε για να φάνε οι κρατούμενοι και κάμποσα αποφάγια για να προστατευτεί κάπως από τα σουβλίσματα και το κάρο ξεκίνησε. Η αγωνία μας βρισκόταν στο κατακόρυφο. Βλέπαμε τους Άγγλους που σούβλιζαν το κάρο και κρατούσαμε την ανάσα μας. Διερωτόμαστε αν θα κατάφερνε ο Γιωρκάτζης να φύγει γερός ή αν θα τον σακάτευαν οι Άγγλοι. Ο Γιωρκάτζης μάς είπε αργότερα ότι κατάφερε να βγει χωρίς σοβαρά τραύματα από το κάρο σε μια περιοχή του Αγίου Δομετίου, όπου ο οδηγός έριξε τα σκουπίδια. Εκεί τον περίμεναν αγωνιστές και τον φυγάδευσαν. Εν τω μεταξύ οι Άγγλοι ανακάλυψαν ότι ο Γιωρκάτζης απουσίαζε, σήμανε συναγερμός στις φυλακές, αλλά το πουλί είχε πετάξει.

Ερώτηση: Πότε ξανασυναντηθήκατε με τον Γιωρκάτζη;

Μετά τον αγώνα και πριν από την εγκαθίδρυση της δημοκρατίας. Εμένα μαζί με άλλους αγωνιστές μάς έστειλαν εξόριστους στη Ρόδο και κάποια μέρα πήραμε μήνυμα ότι ο Γιωρκάτζης ήθελε να με συναντήσει στην Αθήνα, όπου εν τω μεταξύ είχα πάει. Ο λόγος που ήθελε να με συναντήσει ήταν να με συμβουλευτεί αν έπρεπε να αποδεχτεί Υπουργείο που του είχε προτείνει ο Μακάριος. Θυμάμαι πήγαμε τη νύχτα στα μπουζούκια, διασκεδάσαμε στου Τσιτσάνη και ακολούθησε η διαβούλευση. «Γιώργο, τι να κάμω, να δεχτώ;» με ρώτησε και η εντύπωσή μου ήταν πως ο Γιωρκάτζης έτεινε να απορρίψει την πρόταση, γιατί δεν ήθελε να δεσμευτεί ή να μπει σε καλούπια. Εγώ τον συμβούλευσα να δεχτεί και μάλιστα του πρότεινα να πάρει στο Υπουργείο μερικούς έμπειρους ανθρώπους της εποχής, όπως ο Δέρβης και ο Χρυσ αφίνης, για να τον συμβουλευούν στα πρώτα του βήματα. Φάνηκε να αποδεχόταν τη συμβουλή μου, αν και στην πρότασή μου για τους Δέρβη και Χρυσ αφίνη ήταν επιφυλακτικός. «Αυτοί θεωρούνται φίλαγγλοι και δεν θα τους δεχτούν οι αγωνιστές», μου είπε. Τελικά, πράγματι, ο Γιωρκάτζης αποδέχτηκε την υπουργοποίησή του, αλλά όχι και την πρότασή μου να χρησιμοποιήσει τους Δέρβη και Χρυσ αφίνη ως συμβούλους του.